

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุล ขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ รวมถึงให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง ที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปโดยให้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันมีความก้าวหน้าอย่างมากและได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจของประชาชน โดยต่างมีอุปกรณ์สื่อสาร และมีการใช้งานเทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย แต่สำหรับการทำงานและการบริการภาครัฐที่ผ่านมากลับยังไม่สามารถพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกกับประชาชนซึ่งมีความพร้อมใช้งานเทคโนโลยีอยู่แล้วได้ ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเพื่อยกระดับการดำเนินงานภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ระบบการทำงานและข้อมูลสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐได้อย่างมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส ประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล
พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่งหรือสัญลักษณ์อื่นมาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้าง หรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานอิสระของรัฐ และให้หมายความรวมถึงนิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานของรัฐไม่ว่าในการใดๆ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้มีการเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชนและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการจัดทำบริการสาธารณะในหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ

(๒) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างกระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานของรัฐต่างๆ ให้ทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ

(๓) การสร้างระบบความมั่นคงปลอดภัยในระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของประชาชน ที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ

(๔) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐได้โดยสะดวก และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนานวัตกรรมใหม่ที่สร้างประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

(๕) การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารรัฐบาลดิจิทัล โดยมีมาตรการติดตาม ตรวจสอบและประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๖ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๕ และภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างน้อยในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและปรับปรุงกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชนตามภารกิจให้สอดคล้องกับวิธีการทางดิจิทัลและรองรับการบริหารงานภาครัฐตามมาตรฐานและแนวทางเชื่อมโยง โดยต้องคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ

(๒) จัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลที่รองรับการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐอื่น รวมถึงจัดให้มีระบบเอกสารที่ทำในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลและปรับปรุงข้อมูลให้มีความถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ

(๓) จัดให้มีมาตรการหรือระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ มีความพร้อมใช้ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อย

ต้องจัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล และระบบป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามหรือความเสี่ยงทางไซเบอร์

(๔) จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัล

(๕) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการทำงานและบริการดิจิทัล ช่องทางการรับข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการทำงานและบริการดิจิทัลจากประชาชน รวมทั้งนำรายงานทางสถิติที่แสดงประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงาน ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของประชาชน มาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการดิจิทัลของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

(๖) ให้มีการทบทวนและประเมินแผนการดำเนินงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานปีละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

มาตรา ๗ กรณีมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับเอกสาร การพิสูจน์และยืนยันตัวตน กระบวนการทำงานและการบริการของหน่วยงานของรัฐไว้โดยเฉพาะ หากหน่วยงานของรัฐได้จัดทำเอกสาร จัดทำการพิสูจน์และยืนยันตัวตน หรือจัดทำกระบวนการทำงานและการบริการด้วยวิธีการทางดิจิทัลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าเอกสาร การพิสูจน์และยืนยันตัวตนและกระบวนการทำงานและการบริการดังกล่าวมีผลโดยสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนดไว้

หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการทางดิจิทัลตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้ไม่บัญญัติไว้ให้นำกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๙ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้มีความชัดเจน สอดคล้องกันระหว่างทุกหน่วยงานของรัฐ และมีกรอบการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องและเสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อมีการประกาศใช้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และให้สำนักงบประมาณตั้งงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล จัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยเร็ว และส่งให้สำนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเพื่อทราบ

มาตรา ๑๐ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๙ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เป้าหมาย ตัวชี้วัด โครงการสำคัญ งบประมาณ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

หมวด ๓

การจัดทำข้อมูลและบริการในรูปแบบดิจิทัล

มาตรา ๑๑ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำข้อมูลตามภารกิจหลักให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล และต้องปรับปรุงข้อมูลดิจิทัลนั้นให้มีข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพได้ รวมทั้งมีความถูกต้อง ทันสมัย สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานของรัฐอื่นและนำไปประมวลผลต่อได้

หากมีข้อมูลตามภารกิจหลักที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำไว้แล้วก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และข้อมูลนั้นไม่ได้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแปลงข้อมูลดังกล่าวให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลด้วย

การจัดทำหรือแปลงข้อมูลในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ กรณีหน่วยงานของรัฐใดจะจัดทำข้อมูลดิจิทัลเพื่อใช้ประโยชน์ภายในหน่วยงาน หากมีหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลดิจิทัลนั้นไว้แล้วไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด ให้หน่วยงานของรัฐร้องขอข้อมูลดิจิทัลนั้นระหว่างกันโดยไม่ต้องจัดทำข้อมูลขึ้นใหม่ทั้งหมด

มาตรา ๑๓ หน่วยงานของรัฐใดที่ต้องจัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน กระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลนั้นต้องทำงานร่วมกันได้ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐอื่นได้

มาตรา ๑๔ หากมีกฎหมายกำหนดให้การบริการของหน่วยงานของรัฐต้องมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัลเป็นอีกช่องทางหนึ่งด้วย และสามารถตกลงกับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นให้จัดเก็บเงินแทนหน่วยงานตนเองได้

กรณีหน่วยงานของรัฐมีการจัดทำบริการทางดิจิทัล ให้หน่วยงานนั้นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดให้น้อยกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดหรืออัตราที่ใช้จัดเก็บอยู่ หรือยกเว้นการจัดเก็บ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้บริการทางดิจิทัลของหน่วยงาน

ในกรณีที่ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชน มิได้เป็นต้นทุนของการบริการภาครัฐ แต่เป็นบริการต่อประชาชน ให้คณะกรรมการเสนอแนะต่อผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นให้ดำเนินการยกเลิก

มาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องมีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล โดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองกับหน่วยงานของรัฐอื่นผ่านระบบและเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

มาตรา ๑๗ ให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติ เพื่อรองรับและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ กำหนดนโยบายและมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ รวมทั้งจัดทำบัญชีข้อมูลหลักของภาครัฐ และจัดเก็บบันทึกหลักฐานของการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล ตลอดจนให้การสนับสนุนทางเทคนิคแก่หน่วยงานของรัฐเพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้

มาตรา ๑๘ หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลที่มีการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงระหว่างกัน ตามมาตรา ๑๖ ต้องใช้ข้อมูลโดยสุจริต และไม่ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยน หรือลบข้อมูล โดยมีเจตนาเพื่อบิดเบือนข้อมูลดังกล่าว โดยต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และมาตรการป้องกันมิให้ข้อมูลถูกเปิดเผย ลอกเลียน แก้ไข ปรับเปลี่ยน ทำให้เสียหาย หรือถูกทำลายโดยมิชอบหรือโดยไม่ได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานจัดทำระบบบริการดิจิทัลภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพื่อเชื่อมโยงไปยังบริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ โดยหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้รองรับการ

เชื่อมโยงดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็วและมั่นคงปลอดภัยจากจุดเดียว

มาตรา ๒๐ ในกรณีทีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือ ใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจัดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารราชการที่หน่วยงานของรัฐออกให้แก่ผู้นั้น เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจัดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่ออกเอกสารราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐที่ขอเอกสาร

ความตามวรรคหนึ่ง หากมีการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ถือว่าได้มีการยื่นเอกสารมาแสดงตามกฎหมายของหน่วยงานนั้นแล้ว

มาตรา ๒๑ กรณีหน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลหรือมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความครอบครอง ให้หน่วยงานของรัฐอื่นสามารถขอเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินได้ แต่ห้ามเปิดเผยต่อสาธารณชน และต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลในเรื่องนั้นไว้โดยเฉพาะแล้ว

มาตรา ๒๒ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลใดที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๑ หากเป็นการเปิดเผยโดยสุจริตเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ และเป็นการเปิดเผยข้อมูลเท่าที่จำเป็นที่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่งต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่และภารกิจของหน่วยงาน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐที่เปิดเผยข้อมูลไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๓ กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือสถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม และจำเป็นต้องเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ตามกฎหมายระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันกรณีนี้ได้

หมวด ๕ การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ ถูกต้องและทันสมัย และไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลที่มีผลกระทบต่อภาคส่วนอื่น ๆ เว้นแต่ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่มีกฎหมายกำหนดมิให้มีการเปิดเผย โดยเปิดเผยในรูปแบบมาตรฐานเปิด ซึ่งสามารถให้เข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดการพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้

การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดทำในรูปแบบตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐ ให้มีการจัดทำศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลที่มีการเปิดเผยมาแสดงไว้ที่ศูนย์นี้

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการกำหนดประเภท รูปแบบ และมาตรฐานของข้อมูลที่ต้องเผยแพร่ที่ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ให้สอดคล้องกับหลักการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสากล

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าหน่วยงานของรัฐใดมีการจัดทำและครอบครองชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการได้กำหนด คณะกรรมการอาจประกาศเผยแพร่รายชื่อหน่วยงานของรัฐหรือรายชื่อชุดข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้มีการเผยแพร่ข้อมูลนั้นที่ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ได้โดยทันทีหรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

มาตรา ๒๗ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่กระทบถึงข้อมูลของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น

หมวด ๖ คณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการรัฐบาลดิจิทัล ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน ให้ผู้อำนวยการทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำรงตำแหน่งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๓๐ วรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๗) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอิสระอื่นใด หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือลูกจ้างขององค์การเอกชนใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ
- (๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมหรือแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ก่อนครบวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๓) จัดทำมาตรฐานและหลักเกณฑ์ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๔) กำหนดหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองมาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตาม (๓)

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๖) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติสั่งการหรือยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๗) กำกับและติดตามการดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติ และศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ

(๘) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา ๑๐ มีความจำเป็นต้องจัดทำระบบบูรณาการข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกัน ให้เสนอความเห็นขอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบจัดทำระบบ

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือหรือค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๗ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางเพื่ออำนวยความสะดวก สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล และรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของ คณะกรรมการ และให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด และ สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) บริหารจัดการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติ และศูนย์กลางข้อมูลเปิด ภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

(๓) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัด ดัชนี สนับสนุน งานรัฐบาลดิจิทัลเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล แผนปฏิบัติการ แผนงาน รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลต่อคณะกรรมการ

(๕) ส่งเสริม และสนับสนุนการให้บริการวิชาการ เพื่อยกระดับทักษะความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านรัฐบาลดิจิทัล

(๖) หน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๘ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายใน ห้าปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้หน่วยงานนั้นทำแผนเสนอคณะกรรมการเพื่อเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาต่อไป เว้นแต่กรณีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ หน่วยงานของรัฐต้องไม่เรียกเอกสารสำเนาบัตร ประชาชน ทะเบียนบ้าน หนังสือรับรองนิติบุคคล บัตรประจำตัวผู้เสียภาษี หนังสือรับรองการจด ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจากบุคคลที่ต้องการเป็นผู้ค้ากับภาครัฐ เว้นแต่บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวมิได้มี ข้อมูลปรากฏอยู่ในระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับ แต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจ ดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ในกรณีคณะกรรมการเห็นว่าบริการของหน่วยงานของรัฐใดมีผลกระทบอย่างมากต่อ การบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดรายชื่อ หน่วยงานของรัฐ ระบบงาน และประเภทบริการที่ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เร็วกว่า ระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๓๙ หากหน่วยงานของรัฐใดไม่สามารถดำเนินการใดๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้ กำหนดไว้ได้ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้และจัดทำแผนการ

ดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาพร้อมทั้ง
อาจมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานของ
หน่วยงานของรัฐนั้น

มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรกที่ยังไม่มีคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการ
พัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่แต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๖๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๖๐ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี